

Itifaki ya Kushiriki Data ya Upangaji wa Maeneo ya Bahari

MAELEZO KAMILI

Upangaji wa Matumizi ya Maeneo ya Baharini (MSP) uko mstari wa mbele katika usimamizi na matumizi endelevu ya rasilimali mbalimbali za bahari zetu na maeneo ya pwani. Kwa maamuzi sahihi na utawala

shirikishi ili wadau wa bahari waweze kushughulikia kwa pamoja masilahi changamano na mara nyingi yanayoshindana yanayohusiana na bahari na usimamizi wa pwani, aina mbali mbali ya data inahitajika.



Usuli na Azma

Chanzo kikuu cha data hii ni mashirika ya serikali, taasisi za utafiti wa ndani na wa kimataifa, na vikundi vingine vinavyohusika na kuchangia hazina hii ya data. Data hiyo inajumuisha ripoti, mahojiano, uchunguzi wa moja kwa moja, tafiti, maarifa ya kitaalamu na majaribio ya nyanjani, ina taarifa binafsi na nyeti, kama zilivyoainishwa na sheria ya ulinzi wa data, na kwa hivyo lazima ishughulikiwe kwa uangalifu na busara.

Itifaki ya Data inalenga kukuza ushirikiano kati ya umma, mashirika binafsi na yasio ya kiserikali, na washikadau wengine kuhusu upataji wa data, miigo, masuala ya hakimiliki na kupata hifadhi ya data kwa ajili ya usimamizi mzuri wa eneo la bahari.

Inaanzisha itifaki zinazosimamia utunzaji wa ikolojia muhimu, kijamii na kiuchumi, kitamaduni, na data ya miundomsingi ya MSP na inaweka viwango vya data, miundo na mahitaji ya maelezo kuhusu asili ya data.

Itifaki inazingatia mfumo wa kisheria na udhibiti ambao unatawala usimamizi wa data kuhakikisha kwamba mazoea ya kushiriki data yanaambatana na mahitaji ya kisheria, sheria husika na kanuni. Mfumo pia hutoa utaratibu wa upatikanaji wa data kupitia Nyumba ya Kusafisha Data unaowezesha viwango tofauti vya ufikiaji wa data, kusimamia kwa ufanisi mahitaji ya usiri, usalama, na nafasi ya mwombaji ambayo ni muhimu kwa kuwajibika, uwazi, na mazoea bora ya kushiriki data katika uwanja wa usimamizi wa maeneo ya bahari.

Muhtasari wa Data ya MSP

Upangaji wa Matumizi ya Maeneo ya Baharini (MSP) ni chombo cha usimamizi endelevu wa bahari zetu na pwani ili tupate uwiano na maelewano miongoni mwa wadau mbalimbali wanaohusika uhifadhi, uvuvi, meli, maendeleo ya nishati, utalii na mengine. Mafanikio ya MSP hutegemea data, ambayo inajumuisha vipengele tofauti kama vile kibayolojia, kiikolojia, kijamii na kiuchumi, na miundombinu. Kwa hivyo, ushiriki mzuri wa haya ni muhimu.

Ushirikiano mzuri wa data utakuza na pia kuimarishwa kupitia miundo ya Utawala wa MSP na kanuni zinazojumuisha uwazi, ushirikishwaji, usimamizi badilifu,

na msingi wa mfumo ikolojia mbinu.

Changamoto za Kushiriki Data

MSP nchini Kenya kwa sasa inakabiliwa na changamoto kubwa kutokana na ongezeko la kiasi na utata wa seti za data ambazo ni muhimu kwake. Licha ya ukuaji mkubwa wa data, kiasi kikubwa cha habari, kwa kawaida ya aina isiyo nyeti, bado haipatikani na kufungiwa. Changamoto kuu zinazotarajiwa ni; i) Kutokuwepo kwa mfumo madhubuti wa kushiriki data,

ii) Kuwepo kwa taasisi mbalimbali na nyingi kama walinzi wa data zinazohusiana na upangaji wa maeneo ya bahari, na iii) Data iliyohifadhiwa kimantiki au isivyo sawa

Kwa nini tunahitaji Itifaki ya Kushiriki Data?

Kuimarisha Usimamizi Jumuishi wa Rasilimali

Kuunga mkono utawala shirikishi na ushirikishwaji wa washikadau

Kuboresha maendeleo endelevu na uhifadhi wa mazingira

Kwa ugawaji bora wa rasilimali na utatuzi wa migogoro

Kukuza utafiti, uchambuzi, na maendeleo ya sera

Kwa kufuata viwango vya kisheria na kimaadili

Kwa ajili ya kujenga uwezo na kubadilishana maarifa

Sera na Mfumo wa Kisheria Unaosimamia Ushirikiano wa Data katika Upangaji wa Maeneo ya Baharini

Katika kutekeleza Itifaki hii, wadau wote wataongozwa na sera na sheria muhimu kushughulikia masuala kama vile uzalishaji wa data, faragha ya data, takwimu, maendeleo ya uchumi wa bluu na usimamizi, ulinzi wa data, hakimiliki, na ufikiaji wa habari. Sheria zinazohusika na kanuni za kuwezesha kushiriki data katika MSP zinajadiliwa chini ya vitengo pana vifuatayo:

a) Mfumo wa Kisheria Unaohusiana na MSP

b) Mfumo wa Kisheria unaohusiana na matumizi ya Takwimu

c) Sera zinazohusiana na matumizi ya data

Sera na sheria muhimu za MSP ni pamoja na:

- Mkataba wa Umoja wa Mataifa wa Sheria ya Bahari (UNCLOS)

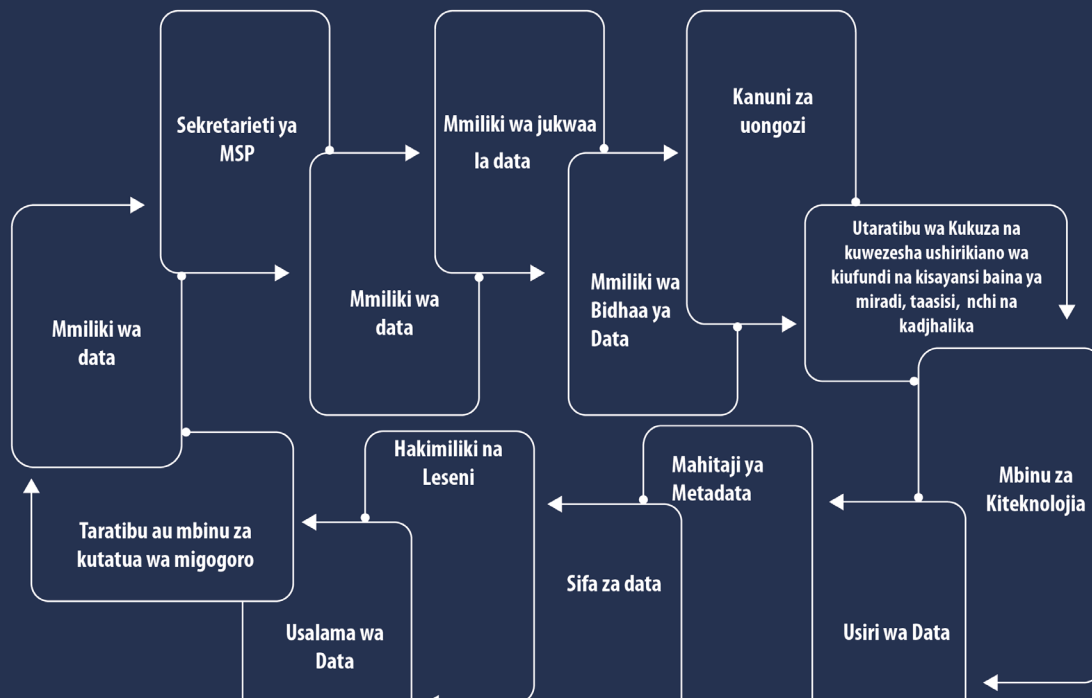
- Ajenda ya mwaka 2030 wa Umoja wa Mataifa ya Malengo ya Maendeleo Endelevu

- Jopo Kuu la Uchumi Endelevu wa Baharini
- 2050 Africa Integrated Maritime Strategy
- Ruwaza ya Kenya 2030
- Katiba ya Kenya, 2010
- Sheria ya Maeneo ya Bahari (CAP 371)
- Sheria ya Usimamizi na Uratibu wa Mazingira, 1999
- Sheria ya Uhifadhi na Usimamizi wa Wanyamapori, 2013
- Sheria ya Usimamizi na Maendeleo ya Uvuvi, 2016
- Kikos cha ulinzi wa rasilimali za Majini

Kushiriki data kunatawaliwa na sera na sheria muhimu zifuatazo:

- Katiba ya Kenya, 2010
- Sheria ya Takwimu Na. 4 ya 2006
- Sheria ya Ulinzi wa Data (2019)
- Sheria ya Hakimiliki Sura ya 130
- Sheria ya Ufikiaji wa Taarifa Na. 31 ya 2016
- Sheria ya Miamala ya Kielektroniki (2006)
- Sheria ya Matumizi Mabaya Kompyuta na uhalifu wa Mtandao (2018)
- Sera ya Taifa ya Usimamizi wa Data (2018)

Utekelezaji wa mfumo



Majukumu ya Mmiliki wa Bidhaa ya Data

Kama msimamizi wa data, sekretarieti ya MSP ina jukumu la kufanya data ifichuke, iweze kufikiwa, iweze kufanya kazi kwa pamoja,

na iweze kutumika tena kwa muda mrefu. Itatarajiwa kujadiliana na washikadau kuhusu utoaji wa data, uhifadhi, utumizi na ushirikishwaji.

Mfumo wa Kushiriki Data Sekretarieti ya MSP

Sekretarieti ya MSP imepewa jukumu la kukusanya, kuchambua, kuchapisha na kusambaza data kuhusu MSP.

Mhusika yeyote anayetaka kupokea na kutumia data ya MSP lazima kwanza aingie katika makubaliano na Sekretarieti ya MSP na, iwapo data hiyo ni ya kibinafsi, atakuwa mdhibiti wa data hiyo ya kibinafsi kwa mujibu wa mahitaji chini ya Sheria ya ulinzi wa data.

Data iliyoboreshwa pekee, isiyo na alama zinazotambulika, ndiyo itakayowasilishwa kwa washikadau. Tofauti za mahitaji ya data zitashughulikiwa. Data ya kibinafsi au data katika fomu isiyojumlishwa kikamilifu lazima iombwe kutoka kwa kidhibiti asili cha data.

Mmiliki wa data

Kila mdau wa MSP anayeanzisha habari anatambuliwa kama mmiliki wa data. Mmiliki wa data pia anaweza kuwa mtengenezaji wa data au mtumiaji wa data. Wadau ambao wameainishwa kama wamiliki wa data wanawajibika kutoa data asili kwenye mfumo wa data. Wamiliki wote wa data na sekretarieti ya MSP watadumisha umiliki wa pamoja wa data.

Mmiliki wa jukwaa la data

Mmiliki wa jukwaa la data ana jukumu muhimu la kuratibu mtiririko wa habari kati ya mmiliki wa data na mmiliki wa bidhaa ya data na kudhibiti uhusiano huu. Kama mmiliki wa jukwaa la data, Sekretarieti ya MSP pia itawajibika kudumisha uwazi na makubaliano ya kimkataba kati ya wamiliki wa data na wamiliki wa bidhaa za data.

Mmiliki wa bidhaa ya data

Mmiliki wa bidhaa ya Data ana jukumu la kutengeneza bidhaa kutoka kwa data au kuchambua data na kutengeneza bidhaa kutoka kwa hiyo data. Pia anazingatiwa kama msimbua data, mkusanyaji au mtumiaji kwa maana anayotumia, hubadilisha jinsi data ilivyokuwa na itumiwavyo.

Kama msimamizi wa data, sekretarieti ya MSP ina jukumu la kufanya data ifichuke, iweze kufikiwa, iweze kufanya kazi kwa pamoja, na iweze kutumika tena kwa muda mrefu. Itatarajiwa kujadiliana na washikadau kuhusu utoaji wa data, uhifadhi, utumizi na ushirikishwaji.

Kanuni za Kuongoza

Itifaki itahakikisha njia bora, za kuaminika na endelevu za uthibitishaji, uhifadhi, usimamizi na uhifadhi

endelevu wa data. Itifaki inapendekeza kutekeleza teknolojia ambayo itaruhusu ushiriki mpana na uendelevu kubadilishwa kwa aina mbalimbali za data, mazoea na matumizi ya programu. Baada ya data na taarifa kupatikana na kufikiwaa mtandaoni, hatua zitakuchukuliwa ili kuifanya iweze kugundulika kwa urahisi (kupatikana), kwa uwazi (kufikiwa) na kutumika kwa urahisi (inayotumika kati ya mifumo kadhaa, inaweza kutumika tena).

Kwa data ambayo inalindwa, ya siri au nyeti, maelezo kuhusu asili ya data yatashirikiwa - iwezekanavyo - ambayo inaelezea uhifadhi wao wa data bila kuathiri faragha, usalama, kitamaduni na urithi.

Mbinu za kiteknolojia

Itifaki inasisitiza kwa mkazo mkubwa matumizi ya teknolojia ya kisasa ya habari mbinu za kuwezesha ufikiaji na utumiaji wa data kwa mshikamano ikiwa ni pamoja na utumiaji wa tovuti na majukwaa ya mitandao ya kijamii. Hii huwezesha wadau mbalimbali, bila kujali ustadi wao wa kiufundi, kufikiwa bila jitahida kubwa, kuchunguza na kupokea maarifa kutoka kwa data. Zaidi ya hayo, ujumuishaji wa majukwaa ya mitandao ya kijamii hutoa njia ya usambazaji wa haraka wa habari, kufanya masasisho ya data na maarifa muhimu kupatikana kwa urahisi kwa hadhira pana zaidi.

Usiri wa Data

Itifaki inatilia mkazo data isiyojulikana asili yake. Ujumuishaji wa data isiyojulikana, hasa inapounganishwa na taarifa kutoka kwa mashirika mbalimbali, huibuka kama msingi kwa ajili ya kulinda dhidi ya utambulisho wa watu binafsi.

Confidentiality of Data

The protocol places emphasis on anonymized data. The integration of anonymized data, particularly when amalgamated with information from different agencies, emerges as a cornerstone for safeguarding against identification of individuals.

Mahitaji ya maelezo kuhusu asili ya data

Itifaki inasisitiza umuhimu wa kuambatisha maelezo ya kina kuhusu asili ya katika data zote zinazoshirikiwa, kwa kuelewa kwamba mazoezi haya huongeza thamani na uaminifu wa pamoja

Wa habari iliyoshirikishwa. Itifaki pia inaweka kiwango cha udhibiti cha ujumuishaji wa maelezo kuhusu asili ya data, ambayo inajumuisha vipengele muhimu vya kuelewa asili, ukusanyaji na uchanganuzi wa data mbinu, ubora na vigezo vya matumizi.

Uwasilishaji wa data

Itifaki inakubali umuhimu wa uwasilishaji sahihi wa data na pia inaidhinisha anuwai taratibu na mbinu za kuhakikisha kwamba waundaji na wachangiaji wa data wanatambuliwa inavyostahili kwa kutumia Vitambulishi vya Kitu Dijitali (DOIs), ambavyo hutoa vitambulishi vya kipekee na endelevu vya seti za data, kuwezesha marejeleo ya wazi na uwajibikaji.

Hakimiliki na Utoaji Leseni

Itifaki inatambua kanuni ya msingi ambayo mtayarishaji mkuu wa data ana hakimiliki ya nyenzo, bila kujali kama ukweli wa umiliki umetangazwa kwa uwazi au la.

Wakati data inashirikiwa kwa madhumuni maalum ya MSP itifaki inakubali matumizi ya leseni ya ubunifu iitwayo Creative Commons (CC) kwa nyenzo zinazoshirikiwa. Kupitia hatua hii ya kimkakati itifaki inahakikisha kuwa watumiaji wanaojihusisha na data ndani ya mfumo wa MSP wanaweza kufanya hivyo kwa uwazi na kujiamini, kujua kiwango kinachoruhusiwa cha matumizi yao.

Usalama wa Data

Itifaki ya Kushiriki data inahimiza pakubwa kuhakikisha usalama wa data, bila kujali asili au madhumuni yake. Itifaki inajumuisha hatua kali za usalama za kulinda utakatifu wa rasilimali za data zilizoshirikiwa. Data hii muhimu huhifadhiwa ndani ya seva salama ambazo hulindwa na aina mbalimbali za hatua za usalama kama vile ngome, mifumo ya kugundua uvamizi na usimbaji fiche.

Mbinu za utatuzi wa migogoro

Kwa kuzingatia asili tofauti ya mzozo tarajiwa katika kushiriki data kwa mchakato wa MSP, hii itifaki inapendekeza matumizi ya mbinu tofauti za kutatua migogoro ikiwa ni pamoja na majadiliano, upatanishi, usuluhishi, upatanisho na utatuzi shirikishi wa matatizo.

Utekelezaji wa mfumo

Uundaji na utekelezaji wa Itifaki thabiti ya Kushiriki data ni nguzo imara ya mpango muhimu. Mtazamo huu wa kina unahusisha mzunguko endelevu wa uendelezaji, urekebishaji, na uboreshaji, kuhakikisha kwamba itifaki ya data inasalia kuwa thabiti, inatii, na kuiana na mahitaji yanayoibuka ya upangaji wa matumizi ya maeneo baharini.